

Hättenschwiler Josef S. I. 33 kurze Herz-Jesu-Predigten. 3. vermehrte Auflage Innsbruck 1915. u 8-ni sa str. 194. Cijena broš. K 2'—

Knjižica sadržaje 33 kratke propovijedi o Presv. Srcu Isusovu. U prvoj se govori o pobožnosti u mjesecu lipnju. U slijedećih osam o predmetu pobožnosti Presv. Srcu. U dvanaest narednih o znamenitosti ove pobožnosti. U trim suslijednim razvija se povijest ove pobožnosti, a u devet posljednjih govori se o vježbama, kako se obavlja ova pobožnost.

Pisac je stručan, čak u toj stvari i dobro poznati propovjednik. Njegove se propovijedi odlikuju jednostavnošću diktije te je u tom pogledu popularan govornik, a jezik mu je i stil čist i uglađen. Propovijedi su pune zgodnih prisposoba, zgoda historijskih i doživljaja vlastitih. Zgodno su isprepletene riječima sv. Pisma, sv. Otaca i crkvenih pjesama. Primjera imade iz najnovije ratne povjesti. Preporučujem.

Dr. Josip Pazman.

Leinz Dr. Anton. Am Grabe unserer Helden. Freiburg im Breisgau und Wien. Herdersche Verlagshandlung. U 8-ni str IV. + 26. Cijena 50 filira.

Pisac, vojni nadžupnik i dušobrižnik druge gardske pričuvne divizije, izdao je u ovoj knjižici osam kratkih nadgrobnih govora. U vrijeme rata dušobrižnik svaki dan pokapa. A svećenici Nijemci po primjeru protestanskih pastora drže pri svakomu pogrebu govor. U konferenciji vojnih dušobrižnika raspravljalo se i to pitanje, o čem da se govori tom zgodom. Jedno te isto se ne može govoriti, a vremena nema govore slagati. Za to je pisac braći svojoj priiskočio u pomoć s ovo osam sastavaka. U njima naći će vojni dušobrižnik u potrebi zgodna gradiva za kratak pogrebni dovor.

Dr. Josip Pazman.

Cladder Herm. J. S. I. und Haggeney Karl S. I.: In der Schule des Evangeliums. Betrachtungen für Priester. Zweites Bändchen: Die frohe Botschaft

in Israel. U 12-ni st. VIII. + 292. Herdersche Verlagshandlung Freiburg und Wien. Cijena K 3.—

Ovo je drugi svezak razmišljanja, što ih pomenuti pisci stadoše izdavat. I dok prvi svezak sadržaje razmišljanja u prva tri i pol poglavlja evanđelja Matejeva, a to je uvod i priprava za javno djelovanje i propovijedanje Mesije, to ovaj drugi svezak sadržaje razmišljanja u slijedeća poglavlja počevši sa 4, 17 pa do 9, 35., gdje se nalazi izložena nauka božanska i njegova čudesa. Pona prije autori upozoruju na vanjsku pojavu Mesije, koji sa svojim učenicima obilazi sela i gradove propovijedajući radosnu vijest, da je kraljevstvo nebesko bližu. Zatim izlažu nauku na gori izrečenu, koja počima sa osam blaženstava, a onda ističe razliku između novoga i staroga zakona i napokon objavljuje poziv Kristov, da ga slijedimo. Iza toga slijede razmišljanja o čudesima Kristovim, koja čine potpun dokaz u Njegovo božansko poslanje. — Ova razmišljanja namijenjena su svećenicima, jer oni u prvom redu moraju da se upoznadu točno sa naukom Kristovom, koju moraju puku da propovijedaju, kao što je Krist svoju božansku nauku u prvom redu govorio učenicima svojim, da je oni razumiju, a tek onda narodu, koji ga slušao. Knjižica je dobra i solidna. Preporučuje se.

Dr. Josip Pazman.

Krus Franz Ser. S. I. Fragen der Predigt-Ausarbeitung. Mit einer Übersetzung der Ratio concionandi des hl. Franz Borgia. Druck und Verlag von Felizian Rauch, Innsbruck 1916. U 8-ni str. 135. Cijena broš. K 1'70 vez. K 2.70.

Pisac se latio zahvalnoga posla, da prikaže naime na temelju metode i prakse triju najvećih propovjednika — Zlatousnoga, Segneri-a Bertholda Regensburškoga — kako se propovijed pravi i tako mnogomu propovijedniku posao olakša. Knjižica imade tri rasprave i dodatak. U prvoj raspravi iznosi pisac načelo Zlatousnoga, po kojem treba da propovjednik bude pun ljubavi spram slušatelja, i ta mu zajamčuje uspjeh; a zatim načelo

Segneria, po kojem propovijednik mora za stalnom svrhom ići i te svrhe biti si svjestan i siguran. U drugoj raspravi govor je o t. z. govorničkoj amplifikaciji, t. j. o načinu kako da se istina tumačenjem razvije i prikaže slušateljstvu sa svih strana. U tom je pak majstor bio Berthold Regensburški a i Segneri. U trećoj se raspravi iznose primjeri za jedno i drugo načelo i dodaju naputci sv. Franje Borgja za obradbu propovijedi. U „Dodatku“ navodi pisac nove primjere, jednu propovijed Segnerijevu i njemački prijevod djelca Ratio concionandi od sv. Franje Borgija.

Ova je knjižica veoma praktična, po gotovo za one, koji nijesu imali prilike učiti retoriku, a nije ih nitko napose upućivao, kako se propovijed obraduje. Naravno knjižica sadržaje mnogo naputaka, koji nisu u ovom kratkom prikazu navedeni. Preporučuje se.

Dr. Josip Pazman.

Telch Carolus S. I. Epitome theologiae moralis universae per definitiones, divisiones et summaria principia pro recollectione doctrinae moralis et ad immediatum usum confessarii et parochi excerpta e Summa theol. mor. R. P. Hieron. Noldin S. I. Editio tertia emendatior. Innsbruck, Felizian Rauch. U 16-ni sa str. XXXIV + 564. Cijena vez. 4 K.

Ovaj izvadak iz Noldinove moralke već je ocijenjen u „Bogosl. Smotri“ god. 1913, kad je osvanulo prvo izdanje. Lanjske je godine ugledalo svijetlo drugo izdanje, a sada eto treće. Izvadak je svake hvale vrijedan i preporučuje se osobito bogoslovima za ispit, a još većma ispovjednicima za praktičnu uporabu.

Dr. Josip Pazman.

Patres Apostolici edidit Franciscus Xaverius Funk. Vol. I. Str. CLI + 688 u 8ini. Verlag: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) u Tübingen-u (Württemberg). Cijena: 10 Mk. broš.; 11.50 Mk. vezano.

Patres Apostolici. Editionem Funkianam novis curis in lucem emisit Franciscus Diekamp. Vol. II. Str. XC + 490 u 8ini. Stoji: 8 Mk. broš., a 10 Mk. vez. Kod nakladne knjižare: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen (Württemberg).

Pred očima su mi dva debela sveska, koja po sadržaju u kršćanskoj književnosti zapremaju najodličnije mjesto iza sv. Pisma, a to jer sadržavaju spise, kojima je kršćanska predaja više ili manje pripisivala apoštolsku dob. Mi ćemo se ovdje sa svakim sveskom pojedince pozabaviti.

I. Prvi svezak sadržaje spise apoštolskih otaca, o čijoj se autentičnosti više ne dvojio. Veliki katolički kritičar Funk († 1898.) iznio je u ovom svesku drage amanete prvih apoštolskih učenika. Sa svojom bogatom književnom i bogoslovnom spremom pokušao je da iznese spise apoštolskih muževa u onakom obliku, u kojemu su morali izvornici barem po smislu ako ne po riječima glasiti. Poteškoće, preko kojih je bilo prebroditi kritičnom izdavaču, pokazale najbolje osvrt na pojedine spise, što ih prvi svezak uključuje. O svakom pejedinom spisa Funk iznosi u „Prolegomena“ pisca i vrijeme sastava. Najprije dolazi: „Doctrina duodecim Apostolorum“ (VI—XX). Nju je Funk objelodanio u grčkom i latinskom tekstu i drži, da potječe iz prvog stoljeća naravno uz pripuštenje poznijih ispravaka i dodataka. Funk scijeni, da ju je napisao koji kršćanin iz judejskih ili poganskih krugova. — „Barnabae Epistula“ (XX.—XXXII.) postoji jednako u grčkom i latinskom jeziku. Unatoč mišljenja nekih modernih kritičara može se sigurnim držati, da je ova poslanica napisana već u prvom vijeku, ali nipošto od Barnabe, Pavlova pratioca. Funk ne će da je poslanicu napisao taj Barnaba, a to zbog mnogih vjerskih pogriješaka, što se tu nalaze; valjda ju je napisao kakav Žudija, koji je prešao na kršćansku vjeru. — „Epistulae Clementis Romani“ (XXXII.—LIV.) dostavljene u grčkom i latinskom. Funk je